

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 2 szpaltach (szerokość szpalty 45 mm) po 72 grosze. Dla poszukujących pracy po 20 groszy. „Marginesowe” po złotych 3.— za 1 mm w 1 szpalcie (szerokość szpalty 45 mm).

Rok IV.

Nr. 195.

Kraków, sobota 22 sierpnia 1942

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję rekopisy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 Zł. z odnośnikiem do domu 5 Zł. Na prowincji dopłata pocztą. Konto czekowe: Warszawa 638.

Świat pod wrażeniem nieudanej próby inwazji

Berlin, 21 sierpnia. Nieudana impreza inwazyjna aliantów pod Dieppe stanowi — jak się tego należało spodziewać — w obecnej chwili sensację całego świata.

W Berlinie panuje ze zrozumiałych powodów radość z powodu szybkości, z jaką wojska niemieckie odparły tę zakrojoną na wielką skalę próbę wysadzenia wojsk alianckich na wybrzeże francuskie. Owe 10 godzin, jakie wystarczyły do rozbicia całej kompletnej dywizji, dostarczyły też nowego dowodu, że niemieckie siły zbrojne także i w przyszłości będą w stanie rozprawić się z takim samym pomyslnym rezultatem ze wszystkimi podobnymi przedsięwzięciami. Optymizm, z jakim niemiecka opinia publiczna odnosi się do siły przebojowej armii niemieckiej na zachodzie Europy, a który od miesięcy konsekwentnie się wzmacnia, doznał dzięki wydarzeniom pod Dieppe zrozumiałej i potężnej podniety.

Z nieukrywana ironią rejestruje się w Berlinie wszystkie domiesienienia, pochodzące ze źródeł angielskich na temat przebiegu usiłowanej imprezy inwazyjnej. Miarodajne koda w Londynie — jak oświadcza się w stolicy Rzeszy — nie żywy zdaje się żadnej wątpliwości co do udania się tego przedsięwzięcia, wobec użycia do tego celu silnych kontyngentów wojsk i materiałów wojennych.

We środę o godzinie 16.45 wydano w Londynie urzędowy komunikat na temat akcji wysadzenia wojsk pod Dieppe. Komunikat ten głosi m. in.: „Korpus ekspedycyjny aliantów zdołał usadowić się na wszystkich punktach, pod które się podsunął. Wojska na prawem skrzydle wykonały ten rozkaz operacyjny. W punkcie, w którym zaznaczył się najsilniejszy opór, zdołano wysadzić na ląd czołgi. Gwałtowne walki toczą się dalej”.

W Berlinie panuje również zdziwienie, w jaki sposób czynnik nad Tamizą mogły wogóle zdecydować się na wydanie takiego komunikatu w momencie, kiedy wojska niemieckie zdołały już odeprzeć oddziały alianckie tak gruntownie, że ani jeden uzbrojony Anglik lub Amerykanin nie znajduje się już na kontynencie.

Na dowód, że w zamiarach dowództwa angielskiego leżało przeprowadzenie wielkiego manewru operacyjnego, przytaczany jest w Berlinie fakt, że we wspomnianym urzędowym komunikacie użyte są wyrażenia: „korpus inwazyjny” i „flota inwazyjna”. Jeszcze około godziny 22 — jak podkreślają w Berlinie — mówiło się w Londynie jedynie o „zaciętych walkach” oraz „przypuszczalnie ciężkich stratach”. Charakterystycznym jest przytem, że już wtedy przyznano się do 75 zaginionych samolotów, czyli do cyfry o 12 wyższej od ilości straconych samolotów, jaką podano w niemieckim nadzwyczajnym komunikacie, który ukazał się o godzinie 22.

Ma się tu więc do czynienia — jak mówi Berlin — z tendencjami do bagatelizowania operacji, celem zabuszowania klęski. — Możliwym jest także, że za kilka dni Londyn zaryzykuje zastosowanie swoich wypróbowanych metod z czasów Dunkierki i rozgłosi jakiś „wielki sukces”.

Echo w Stanach Zjednoczonych

Lizbona, 21 sierpnia. Według doniesień północno-amerykańskich agencji prasowych, impreza inwazyjna koło Dieppe wywołała w Stanach Zjednoczonych olbrzymie zainteresowanie i entuzjazm. Wiadomość o tym fakcie — jak stwierdzają te doniesienia — zepchnęła w cień wszystkie inne wiadomości wojenne.

Nawet krytyczna sytuacja na froncie sowieckim nie cieszy się w obecnej chwili żadnym zainteresowaniem. — Popularny dziennik amerykański „American Journal” przynosi doniesienia o walkach na wybrzeżu francuskim pod znamiennym nagłówkiem: „Nasze wojska i Anglicy wdzierają się do Francji”.

Po nadejściu pierwszych wiadomości na temat akcji inwazyjnej koło Dieppe, jakie we środę przedpołudniem doszły z Londynu do Waszyngtonu, przewodniczący komisji amerykańskiej dla spraw wojskowych Reynolds oświadczył, iż jego zdaniem

nie ulega wątpliwości, że wspólny atak amerykańsko-kanadyjsko-brytyjski rozwinie się i rozszerzy do rozmiarów drugiego frontu. Oddziały zbrojne, jakie wysadzono na ląd, posiadają dostateczne siły, aby wykonać to zadanie. Tamtejszy teren bojowy odznacza się niezwykle korzystnymi warunkami do operacji wysadzenia wojsk. Wiadomości o ofensywie aliantów w Europie są świetne i polkropujące.

Uzupełnił to oświadczenie znany amery-

kański senator Depper: „Obecnie utworzymy nie tylko drugi front we Francji, ale nadto dzięki temu będziemy mogli przyjąć z pomocą Sowiecom”.

Również Wendel Willkie złożył wobec przedstawicieli prasy amerykańskiej we środę przedpołudniem wyjaśnienie odnośnie do sytuacji na wybrzeżu francuskim, rozpoczynając następującymi słowami: „Powiedział wam coś wspaniałego, mam świetne wiadomości”.

Najkrwawsza scena od czasu Dunkierki.

Berno, 21 sierpnia. Pewien amerykański specjalny korespondent, przebywający na południowym wybrzeżu Anglii, opługuje swoje wrażenia, odniesione w czasie pobytu i zwiedzenia polowego lazaretu.

O północy we czwartek przybyły do lazaretu długie szeregi śmieciennie zmęczonych żołnierzy, biorących ostatnio udział w nieudanej wyprawie na Dieppe. Byli to żołnierze, którzy w czasie ostatnich walk odnieśli rany nóg, twarzy i ramion. Wielu z pośród żołnierzy doznało nerwowego szoku. Była to najkrwawsza scena poza frontem, którą przeżywałem od czasu Dunkierki. Młcząc wchodził żołnierz do lazaretu, podczas gdy lekarze wojskowi poruszali się cicho, ale szybko między nimi. Jednym żołnierzom nakładano bandaż, innym musiano robić zastrzyki z morfiny. Dwóch żołnierzy rannych musiano wpiersi obudzić, zanim ich lekarz opatrzył. Żołnierze stali, albo siedzieli na około, nie mówiąc do siebie ani słowa i palili pierwsze papierosy, gdyż w ostatnich 24 godzinach żaden żołnierz nie miał w ustach popielosa.

Pewien major, raniony ciężko w ramię, leżał na ziemi i podczas opatrunku mru-

czał: „Ja jeszcze, do diabła nie mogę zrozumieć, w jaki sposób znalazłem się tutaj”. Na podstawie innych amerykańskich komunikatów z Londynu, były różne łodzie motorowe i okręty zajęte całą noc zwożeniem rannych.

Ze Sztokholmu „Afton Tidningen” donosi, że angielscy żołnierze, którzy powrócili, mieli twarze posmarowane na kolor czarny, zielony i żółty. Jedni mieli na sobie drewniak, inni filcowe buty, niektórzy biegli boso, miasąc w rękę obuwie. W bezkierunkowej mocy — jak twierdzi komunikat — płynęły strumienie wozów ambulansowych i wozów z rannymi do szpitali. Późną nocą przybył ostatni oddział angielskich żołnierzy do portu w południowej Anglii.

Komunikat United Press, który się ukazał w „Goteborgs Tidningen”, datowany z pewnego angielskiego portu na południowym wybrzeżu, zauważa, że już w godzinach popołudniowych obserwowano, jak wracały transporty wojsk angielskich. Niemieckie samoloty bojowe atakowały bez przerwy angielskie okręty. Prawdopodobnie angielskie okręty nie wpływały tylko do jednego portu, ale również do innych, aby możliwie uchronić się przed atakami.

Dziennik szwedzki domaga się odwołania posła z Moskwy.

Sztokholm, 21 sierpnia. Energicznych kroków dyplomatycznych w Moskwie, a w razie konieczności także odwołania posła szwedzkiego domaga się dziennik „Stockholms Tidningen” w związku z zatopieniem parowca „Liljevalch” przez sowiecką łódź podwodną.

„Jeżeli nasz poseł w Związku Sowieckim

nie ma żadnych widoków uzyskania posłuchu dla protestów i żądań rządu szwedzkiego, wówczas odnosi się wrażenie, że warunki dla jego działalności stały się najmniejszej na najbliższy czas zupełnie niemożliwe”.

Dziennik domaga się dalej zastrzeżenia obrony wojskowej, ponieważ dotychczas kroki w tym kierunku zupełnie zawiodły.

Katastrofa pod Dieppe.

Berlin, 21 sierpnia. Emocjonujące sprawozdanie nocnego pownego niemieckiego sprawozdawcy wojennego o odparciu angielskiej próby inwazji pod Dieppe zostało opublikowane w prasie niemieckiej.

„Ostatni akt dramatu w Dieppe dobiega końca — tak czytamy w owej relacji — „niemieckie bombowce atakują właśnie mnóstwo małych stateczków, na których Brytyjczycy usiłują uciec z jednego punktu wybrzeża. Inne niemieckie samoloty bojo-

Mapka okolic Dieppe.

we atakują pod osłoną samolotów myśliwskich „Focke-Wulf” okręty, kołyszące się nieco dalej na morzu, oczekujące na ostatnich uciekinierów. Jeden wielki transportowiec płonie. Czarna chmura dymu zaciemnia niebo. Kilka mniejszych jednostek, trafionych bombami, zaczyna tonąć. Kontrole powietrze osłaniają się sztuczną mgłą, bromią się jeszcze tak, jak mogą. Dosięga ich przecież jeden atak po drugim.

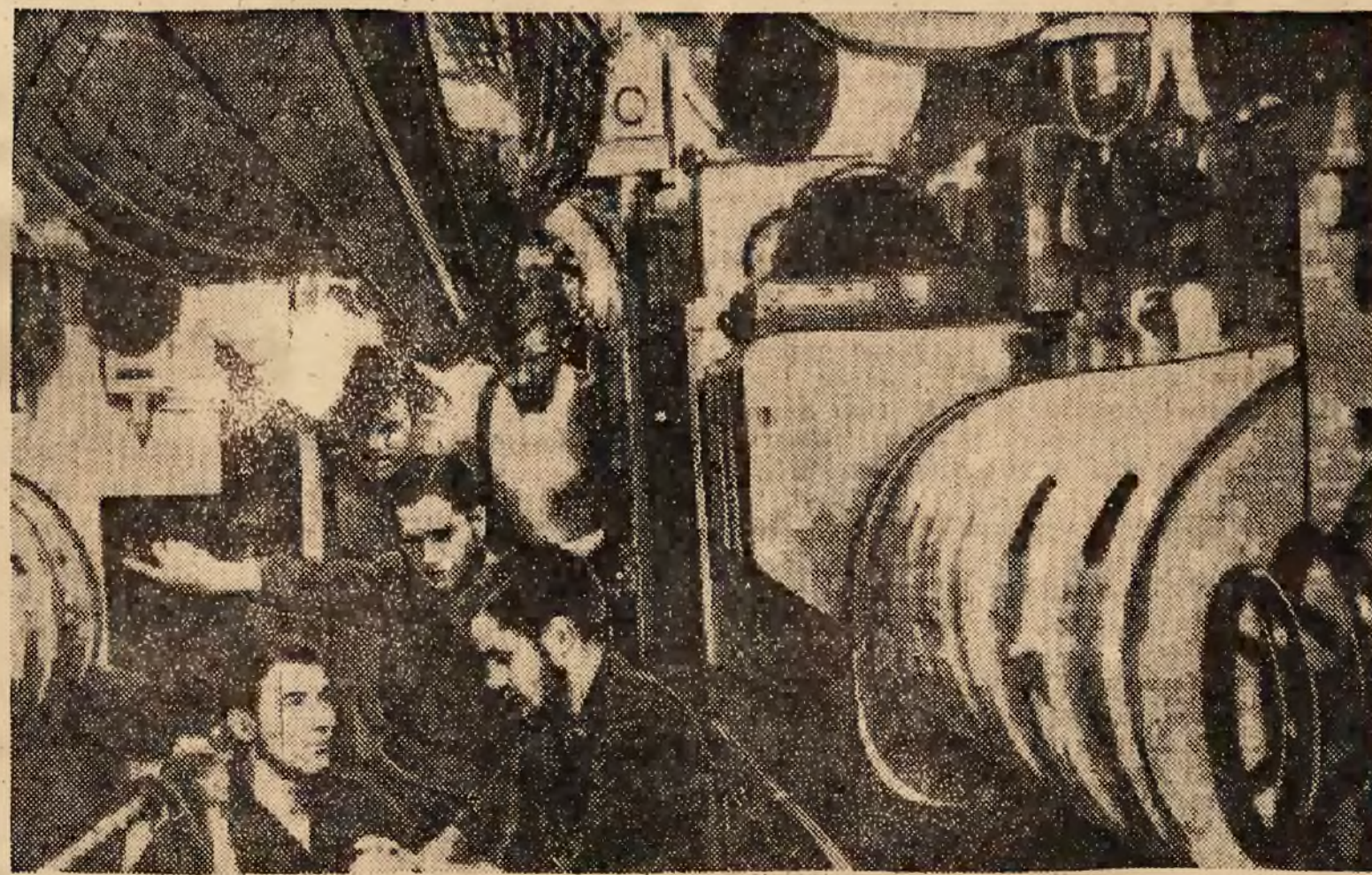
Był to krótki dzień walk wszystkich broni: „Dzień pod Dieppe”. Brytyjczycy przybyli rano o świtanie. Usiłowali zniszczyć urządzenia na niemieckich lotniskach, położonych w pobliżu. Pod osłoną sztucznej mgły zbliżyły się ich okręty do wybrzeża. Niemiecka artyleria przybrzeżna i piechota zapaliła już swymi pociskami łodzie szturmowe i łódki z ładującymi. Kilka angielskich czołgów zjechało wprost na płytką wodę ze specjalnych okrętów, strzelając równocześnie i próbując dotrzeć do wybrzeża.

Już w tej godzinie obróciło się przeciw szczęście wojenne przeciw Brytyjczykom. Nie udało się im bynajmniej przeprowadzić skutecznego nalotu na niemieckie lotniska i zniszczyć znajdujących się tam samolotów. Myśliwce i samoloty bombowe rzuciły się do walki z pilotami angielskimi. Zwalczano niezwłocznie artylerię dywizyjną, która także obrzuciła gradem pocisków oddziały lądujące.

Rozpętało się prawdziwe piekło. Czołgi, znajdujące się jeszcze w wodzie eksplodowały i stawały w płomieniach. Większe i mniejsze okręty rozbiły się przy wybrzeżu. A jednak parę tysięcy żołnierzy znalazło się na lądzie. Byli oni tak, jak przy wszystkich innych próbach lądowania, uzbrojeni „aż po zęby”. Posiadali przeważnie pistolety automatyczne, lekkie karabiny, maszynowe, a oddziały szturmowe trzymały tasaki w rękach. Nie brakło im granatów ręcznych i środków wybuchowych rozmaitego rodzaju.

Teraz rozpoczęła się walka dla niemieckiej piechoty. Tak, jak wszędzie na całym wybrzeżu Kanalu stali tu na posterunku doświadczeni uczestnicy kampanii na wschodzie. Zapalono pociskami kilka czołgów, którym udało się wydostać na brzeg. Zwalczono je też wiązkami pocisków. W toku ciężkich walk piechoty odrzucono Brytyjczyków, którzy ponieśli przytem bardzo ciężkie straty. W szeregach miejsc można było obserwować podniebne walki lotnicze. Samoloty myśliwskie wkroczyły w walkę, tocząc się na ziemi. Promienie słońca odbijały się od powierzchni skrzydeł samolotów, ścigających się w powietrzu. Nie zapomnianymi będą dla każdego świadka tych walk wybuchy świeżących bomb i granatów. Śmierć kosła w tych niewielu miejscach, gdzie udało się usadowić Anglikom.

Wtem zaczęły niedobitki usiłować tu i tam wydostać się przynajmniej z tego piekła. Pod osłoną wciąż wytwarzanych mgieł przybliżyły się wielkie, płaskie, specjalne łodzie, którym towarzyszyły kontrolerowce. Okręty wojenne osłaniały akcje potężnym ogniem zaporowym artylerji przeciwlotniczej. Także te jednostki morskie do-

Służba na pokładzie łodzi podwodnej należy do uciążliwych. Na zdjęciu widzimy załogę jednej z niemieckich łodzi podwodnych w czasie ataku. Torpeda została wyrzucona w kierunku nieprzyjacielskiego okrętu, oficer z zegarkiem w ręku oczekuje na wynik trafienia.

